

Lichtpuntje bij de Zimbabwese presidentsverkiezingen

Door Gijs de Jong

Zou de inwoners van Zimbabwe niet heel wat bespaard zijn gebleven als er helemaal geen verkiezingen waren geweest dit jaar? Ja, dat zou ze zeker. Het strijden voor democratie in een dictatuur is klaarblijkelijk meer onderdrukking, meer angst en meer slachtoffers dan ooit te voren. Door de machtspositie van Mugabe is Zimbabwe een schijndemocratie, maar door de extreme gebeurtenissen rond de oppositie is er eindelijk internationale aandacht voor Zimbabwe.

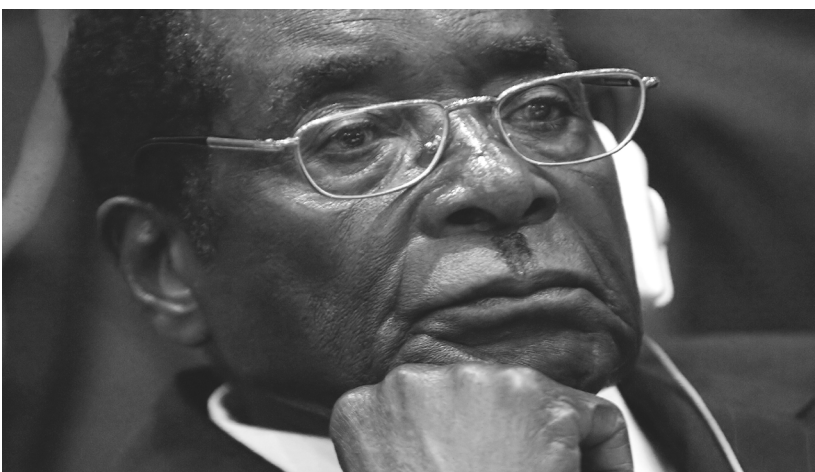
Het begon allemaal in 2000 toen bij algemene verkiezingen in Zimbabwe de oppositiepartij *Movement for Democratic Change* (MDC) een opvallend resultaat behaalde. Wanneer er niet zou zijn gefraudeerd, zou de partij vermoedelijk een meerderheid hebben behaald. Dit kon het zittende regime van president Robert Mugabe natuurlijk niet zomaar laten gebeuren. Na deze verkiezingen werd er door Mugabe dan ook een nieuwe landspolitiek gevoerd om de steun van de bevolking te herwinnen. Dit beleid pakte echter rampzalig uit. Het leidde tot een enorme ver-

slechtering van de economie met een ongekennde hyperinflatie en een kolossale toename van het aantal werk- en daklozen. Mugabe wilde het land van de blanke boeren aan de zwarte Zimbabwaanse bevolking teruggeven. Uiteindelijk werd deze rijke landbouwgrond door de overheid onteigenend en herverdeeld onder de politieke bondgenoten van Mugabe. Daar ontbrak het echter aan de kennis en wil om te investeren in de landbouw, waardoor een groot deel van de akkers binnen enkele jaren verloren zijn gegaan. Ooit was Zimbabwe de graanschuur van graanschuur

van Afrika. Tegenwoordig zijn veel Zimbabwanen zelfs gevlucht naar omliggende landen om nog een bestaanszekerheid op te kunnen bouwen.

De presidentsverkiezingen van 2008

Deze slechte economische omstandigheden hebben de oppositie enkel gesterkt. Maar wat er vervolgens gebeurde rondom de presidentsverkiezingen van afgelopen jaar hebben we allemaal uitgebreid in de media kunnen volgen. De inmiddels 84-jarige Mugabe die al sinds 1980 aan de macht is, gebruikte elke truc uit de ondemocratische trukendoos om de uitslag in zijn voordeel te beslissen. Mugabe verloor zelfs volgens de uitslagen van zijn frauduleuze regime de eerste ronde van de presidentsverkiezingen eind maart. Vervolgens ontketende het regeringsapparaat van Mugabe een gewelddadige campagne tegen de oppositie waarbij veel slachtoffers zijn gevallen. Oppositieleider Morgan Tsvangirai zag zich op het laatste moment genoodzaakt zich terug te trekken uit de tweede ronde van de verkiezingen en moest zelfs, om zeker te zijn

Robert Mugabe

van zijn eigen leven, onderduiken op de Nederlandse ambassade in de Zimbabwese hoofdstad Harare.

Na de terugtrekking van Tsvangirai, was Mugabe nog de enige presidentskandidaat. De verkiezingen hebben zo geen democratisch gekozen leider opgeleverd. Toch is er sprake van gewin bij de verkiezingen. Nu de misdaden van de regering van Mugabe zo massaal het nieuws haalden over de hele wereld, is het moeilijk voor de regeringen van wel democratische landen om de gebeurtenissen te negeren. In feite worden zij gedwongen het onderwerp op de politieke agenda te plaatsten en er een standpunt over in te nemen. De Verenigde Staten hebben bijvoorbeeld al sancties aangekondigd tegen en Zimbabwe en de Nederlandse regering heeft opgeroepen de verkiezingsuitslag niet te erkennen.

Oplossingen?

Wellicht kan er gezamenlijk worden opgetreden tegen het regime van Mugabe. De G8 heeft bijvoorbeeld al verklaard de verkiezingsuitslag niet te accepteren. Actie tegen Mugabe kan worden ondernomen door middel van een handelsembargo of een militaire operatie. Voor de morele bezwaren maakt het weinig uit, beide methoden zijn immers even ondemocratisch. Vuur kan best met vuur bestreden worden zolang het doel de middelen maar heiligt. Dat klinkt misschien een beetje kort door de bocht, het lijkt immers bijna op een heilige oorlog zoals die onder andere door verschillende moslimgroeperingen wordt gevoerd om het geloof aan de wereld op te dringen. Maar feit is wel dat democratie, in tegenstelling tot het geloof, ruimte overlaat voor alle andere overtuigingen en opvattingen. En zolang Mugabe aan de macht is, is er voor de oppositie geen ruimte in Zimbabwe. ■